

Отже, аналізовані видання в інтернеті активно користуються засобами візуалізації інформації, зокрема застосовують фото, відео, інфографіку, скріншоти, таблиці, діаграма, рідше ЗМІ звертаються до мемів та демотиваторів, які є більш поширеними у соціальних мережах. ЗМІ керуються принципами роботи з мультимедійним контентом, тому зазвичай обирають серед всього масиву тільки ті засоби візуалізації, що найбільше підходять до опублікованих матеріалів.

Список використаних джерел:

1. Дезе М. Що таке мультимедійна журналістика? / М. Дезе // Журналістика. – Том 5. – 2004. – № 2. – 149 с.
2. Захарченко А. П. Інтернет-медіа: інтерактивний навч. посіб. для курсу «Підтримка сайту» для студентів відділення «Видавнична справа та редагування» / А. Захарченко. – Тернопіль : Крок. – 2014. – 198 с.
3. Кисіль К. Інтерактивні карти в журналістиці для новачків та просунутих користувачів [Електронний ресурс] / К. Кисіль. – Режим доступу : http://osvita.media.sapiens.ua/mediaprosvita/how_to/interaktivni_mari_v_zhurnalistitsi_dlya_novachkiv_ta_prosunutih_koristuvachiv/
4. Кэмпбэл Д. Интервью: Визуальное будущее журналистики [Електронний ресурс] / Д. Кэмпбэл. – Режим доступу : <https://onmedia.dw.com/russian/?p=5627>.
5. Тафти Е. Представление информации / Е. Тафти. – Америка: Graphics Press, 1990. – 242 с.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Надточій О. Л.

Т. Г. Недбайло

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ В НОВИНАХ ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНИХ ТЕЛЕКАНАЛІВ

Нині медична тематика є однією з найважливіших для суспільства та окремих його груп. Із розвитком медицини й популярністю її певних напрямків, внаслідок виникнення нових хвороб та виявлення фактів погіршення здоров'я населення через незадовільний стан екології виникає неабиякий інтерес до медичної інформації. Ця проблематика в медіа сьогодні набуває особливої актуальності ще й тому, що 1 січня 2018 року в державі стартувало впровадження медреформи. Тож медична тематика є запотребованою як на регіональному рівні, так і на всеукраїнському. Її висвітлюють друковані видання, інтернет-ресурси, радіо- та телеканали. З огляду на велику кількість медичної інформації в різних ЗМІ, важливим є питання дотримання професійних стандартів у таких повідомленнях та вивчення особливостей медичної журналістики.

Зазначений напрям журналістики має свої особливості. Зокрема, дослідниця Козиряцька С. М. виокремлює такі з них: труднощі висвітлення тем через їх невизначеність; складність та багатогранність; необхідність самостійної роботи з науковою інформацією; відстежування проблеми, порушеної у сюжеті, протягом багатьох років. Журналіст, що спеціалізується на медичній тематиці, повинен дотримуватися Етичних кодексів лікаря й журналіста, уникати сенсаційності в поданні матеріалів та поверхового дослідження висвітленої події чи явища [2].

Зважаючи на вищезазначене, метою нашого дослідження є порівняльний аналіз презентації медичної тематики в новинах на Суспільному телебаченні (телеканал «ЮА:Перший») та трьох інших всеукраїнських каналів: «Україна», «1+1» та «ICTV». Саме три останні ресурси (за інформацією компанії «Nielsen Media Research») визнано лідерами телепереглядів за підсумками 2018 року [5]. Важливо дослідити відмінності висвітлення медичної інформації єдиним незалежним мовником держави та приватними телеканалами.

Під час аналізу виявлено, що всі чотири канали задовольняють інформаційні потреби українців щодо такої тематики, презентуючи її в новинних сюжетах. Зокрема, на «ЮА:Першому» програма «Новини» виходить в ефір 8 разів на день, хрономентажем від п'яти до 25 хвилин; «ТСН» на «1+1» показують щодня п'ять разів, тривалість випусків становить від 20 хвилин до години; «Сьогодні» (канал «Україна») транслюють 6 разів на день (хронометраж від 18 до 45 хвилин), «Факти ICTV» (ICTV) – 8 разів щодня (тривалість становить від п'яти до 30 хвилин).

Для з'ясування частотності появи інформації медичного спрямування в сюжетах медійників здійснено контент-аналітичне кількісне дослідження – поглиблене змістовне вивчення матеріалів; їх групування з урахуванням контексту, в якому презентована інформація [4, с. 93]. Для цього протягом грудня 2018 ми промоніторили 110 підсумкових випусків новин на телеканалах «ЮА:Перший» (0 21:00), «Україна» (о 19:00), «1+1» (о 19:30) та «ICTV» (о 18:45), аналізуючи найпоширеніші підтеми, які стосуються медичної проблематики. Під час перегляду програм зафіксовано частотність презентації на екранах сюжетів, яка вказана нижче. Так, у процесі аналізу виявлено, що найчастіше медичну інформацію у своїх матеріалах розкривають журналісти телеканалу «1+1». Із загальної кількості сюжетів – 412, таку тематику зафіксовано в 39. Це становить приблизно 9 % від загального контенту «ТСН». Друге місце посідає канал «Україна»: із 340 промоніторених сюжетів – 28 стосуються медицини, тобто 8 % від усієї кількості матеріалів «Сьогодні». Таке ж відсоткове співвідношення використання медичної інформації й у новинах Суспільного телебачення (із 183 матеріалів – 15 презентують досліджувану проблематику). Найрідше демонстрували такі сюжети на «ICTV»: із 205 проаналізованих сюжетів зафіксовано 11 медичного спрямування. Це лише 5 % від усього новинного контенту «Факти ICTV».

Детально промоніторивши медичну тематику в обраних теленовинах, ми з'ясували, що переважно журналісти порушують такі основні питання, як: епідеміологічна ситуація в країні та смертність через грип (11 сюжетів), впровадження медреформи (10), матеріали, метою яких є збір коштів для лікування тяжкохворих людей (10), позови до лікарів за неналежне виконання професійних обов'язків або розголошення лікарської таємниці (9), вибори очільника Інституту серця МОЗ України (6), лікування бійців Операції Об'єднаних сил (3), ремонт медзакладів та придбання нового обладнання (3), робота екстреної медичної допомоги (3), незадовільний стан медобладнання (2), незабезпеченість хворих життєвонеобхідними препаратами (2), стан медицини за кордоном (2) та інше.

У матеріалах, які стосувалися медреформи, журналісти висвітлювали такі аспекти: будівництво амбулаторій та забезпечення транспортом медпрацівників у селах; родинна трансплантація донорських органів, можливість повернення неякісних ліків назад до аптеки; діяльність шкіл при лікарнях; перелік послуг, вартість яких українцям відшкодуватиме Національна служба здоров'я України. Попри те, що 31 грудня 2018 завершувалася чергова хвиля підписання декларації із сімейними лікарями, про перебіг медреформи у своїх сюжетах згадав тільки «ЮА:Перший». Зокрема, у матеріалах «180 черкасців обрали собі лікаря» (Режим доступу: <http://1tv.com.ua/news/104736>) та «Більше охочих підписати угоду з лікарем у Чернігові» (Режим доступу: <http://1tv.com.ua/news/104738>).

Крім того, іноді в новинах чотирьох мовників висвітлювали інформацію, що стосувалася дієтології, сексології, психології та ветеринарії. Медична проблематика репрезентована в різних телевізійних жанрах [3, с. 59]. Так, під час аналізу виявлено інформаційні сюжети (67 матеріалів), нариси (16), відеозамітки (8) та два експерименти. Загалом, окремої рубрикації для матеріалів досліджуваної тематики – немає. Лише в програмі «Сьогодні» є цикл сюжетів «Жити здорово» та «Допомогти вижити», присвячених медичній проблематиці.

Варто зауважити, що все-таки матеріалів на медичну тему недостатньо, аби задовольнити попит глядачів в повному обсязі, бо невирішених проблем у цій галузі багато. Найпоширенішими на цих каналах можна вважати політичні повідомлення, а от медична проблематика в теленовинах становить в середньому 7% від загального контенту.

На підставі аналізу можна стверджувати, що під час створення сюжетів, журналісти чотирьох каналів дотримувалися стандартів балансу думок, зрозумілості, точності та оперативності [1, с. 7–29]. На Суспільному телебаченні, «1+1» та «ICTV» не виявлено жодного матеріалу на медичну тематику із ознаками замовності. Утім, на телеканалі «Україна», у новинах необгрунтовано використовували коментарі депутата Олега Ляшка, олігарха Ріната Ахметова та голови Харківської облдержадміністрації – Юлії Світличної.

Необхідно зазначити, що в новинах програм «Сьогодні», «ТСН» та «Факти ICTV» журналісти зловживали занадто емоційно забарвленою лексикою («підступний недуг», «смертоносний грип», «небезпечний вірус», «чудодійні ліки»). Натомість, медійники «ЮА:Першого» послуговувалися нейтральними висловами.

Отже, проведений аналіз контенту телевізійних новин чотирьох телемовників засвідчив, що медична тематика в новинах медійників презентована приблизно в однаковому відсотковому співвідношенні («ТСН» – 9%, «Сьогодні» – 8%, ЮА:Перший – 8%, «Факти ICTV» – 5%). Незважаючи на те, що триває медреформа, матеріалів про це в новинах бракує. Крім того, зафіксовано випадки замовних матеріалів. Ці дані дають підстави стверджувати, що медична тематика в українському телебаченні потребує більш ретельного та якісного висвітлення.

Список використаної літератури:

1. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / О. П. Голуб. – Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. – 184 с.
2. Козиряцька С. М. Медична журналістика в контексті наукової / С. М. Козиряцька [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/6773/1/Козиряцька%20С._Меджурналістика%20в%20науковій_2015.pdf
3. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
4. Недопитанський М. І. Виробництво теленовін : актуальність, характеристика, менеджмент [Електронний ресурс] / М. І. Недопитанський. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=365>
5. «Україна» стала лідером телеперегляду у 2018 році, друге місце – в «1+1», ICTV та «Інтера» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://detector.media/rinok/article/143867/2019-01-08-ukraina-stala-liderom-telepereglyadu-u-2018-rotsi-druge-mistse-v-1-1-ictv-ta-intera/>

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Цапок О. М.

Г. Р. Половинка

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СТАНДАРТИ ПОДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО АТОВЦІВ У НОВИНАХ ТЕЛЕВІЗІЙНИКІВ

Із початку окупації Криму й до сьогодні в медійному просторі тривають дискусії з приводу дотримання стандартів журналістики в умовах гібридної й інформаційної війни проти України. Особливе місце в цьому питанні займають стандарти подання інформації про учасників ООС. Це зумовлено тим, що некоректне висвітлення відомостей про них може значно нашкодити військовим та їхньому близькому оточенню.

За даними ресурсу «Media Sapiens», в більшості редакцій, особливо регіональних, бракує інституціоналізації професійних стандартів щодо висвітлення інформації про атовців. Інтерв'ю з журналістами виявили, що в більшості випадків вони піддаються інтерпретації з боку журналістів. Немає й універсальних етичних правил: щоразу журналіст приймає рішення, ураховуючи обставини та дослухаючись до власної інтуїції [1].

Насамперед варто зазначити, що інформація про героїв АТО належить до чутливої конфіденційної інформації, тому, подаючи її, необхідно дотримуватися етичних і правових норм, які регламентовані Статтею 8 Закону України «Про Державну таємницю»[5]. Етичні ж норми представлені в Етичному кодексі українського журналіста. [4].

Загалом військова журналістика керується загальноприйнятими журналістськими стандартами. Проте деякі з них журналістам доводиться порушувати. Наприклад, повнота інформації може обмежуватися наданням лише тих даних, які не входять до військової таємниці. Такі дані може відстежувати ворожа сторона і використовувати проти нашої армії, тож їх не варто розкривати [9].